

Інвестиції XXI століття

Аграрне виробництво сьогодні є однією з провідних

експортноорієнтованих галузей, яка забезпечує

стабільність гривні, та продовольчу безпеку країни.

```
(adsbygoogle = window.adsbygoogle || []).push({});
```

За останні роки кількість інвестицій у садівництво відчутно зростає. Зростаюча популярність цієї галузі не залишає байдужими людей, які до цього і не займалися вирощуванням плодово-ягідної продукції. Адже вітчизняний ринок ще і на половину не наповнений яблуками, а груші і продукція ягідників займають лише п'яту частину від потреби.

Вигідне розташування України дозволяє експортувати свою продукцію як до Росії, так і в країни західної Європи.

Іноземні компанії, які вже давно працюють в Україні, на повну потужність використовують ці можливості, і не дивно – адже витрати на виробництво в Україні – в декілька разів нижчі, ніж у Європі. А інвестиційний клімат, створений для них в Україні

відсутність ввізного мита на основні засоби виробництва, дешеві довгострокові кредити від європейських банків дають їм можливість швидко налагодити роботу крупно товарного виробництва і успішно розвиватися.

На протязі багатьох років садівництво України базувалося на застарілих технологіях.

Сьогодні розроблені передові методи, завдяки яким вже через 2-3 роки після закладання саду гарантовано отримання урожаю на рівні 20-40 тонн високоякісних яблук і груш з одного гектара.

«Якщо з двох гектарів можна зібрати 100 тонн яблук і швидко повернути витрачені на закладання саду кошти, то навіщо це робити на 10 гектарах з середньою урожайністю 10 тонн і більшими затратами» (А. Хайде). Цей вислів голландського фахівця можна вважати формулою інтенсивного садівництва. Саме голландську модель беруть за приклад садоводи всього світу. Підтвердженням її ефективності більш ніж очевидне – країна впродовж сімидесяти років була лідером по виробництву яблук у світі.

Досвід Нідерландів запозичили садоводи Польщі і дуже швидко за об'ємами виробництва плодів вийшли на лідируючі позиції у Європі. Польські садоводи – а це переважно сімейні господарства – швидко переконались, що маючи сад 5-ти і більше гектарів і холодильник з регульованим газовим середовищем об

ємом 150-200 тонн, можна витримати будь-яку конкуренцію і не переживати за своє майбутнє.

Висока продуктивність плодкових насаджень забезпечується використанням якісного садивного матеріалу, оптимальним загущенням карликових дерев (3-4 тисячі на гектар), краплинним зрошенням. За умови випадання протягом року 850 мм опадів, у Голландії немає жодного саду без поливу. Таке загущення дерев у саду спонукало садівників до пошуку... Нові типи крон з

явилися не в науково-дослідних установах, а були запропоновані садоводами-практиками. Найбільше поширення отримали крони типу «струнке веретено» і «французька вісь». Суть способу формування стрункого веретена полягає в тому, щоб придати дереву виражений вертикальний напрям росту, при цьому обмежуючи бічне галушення. Стислість крони дозволяє розмістити рослини на віддалі 1 метр одне від іншого і добитися гарного освітлення.

Французька вісь за ефективністю мало поступається стрункому веретену, потребуючи значно менших затрат на формування і обрізку. Формування проходить практично без застосування сикатора, шляхом відгинання гілок донизу, що послаблює ріст дерева і спричиняє раннє плодоношення, адже вся енергія спрямована на ріст плодів і утворення

нових генеративних бруньок – майбутнього урожаю. Обмеження вегетативного приросту дерев досягається за рахунок перенесення строків обрізки на літній період - другу половину липня.

Застосовуючи в садах французьку вісь, садоводи добиваються максимального загущення дерев на одному гектарі (5700 дерев на 1 га

), отримуючи при цьому максимальний урожай з одиниці площі, зменшуючи навантаження дерев урожаєм, що дозволяє збільшити продуктивний вік саду. Такі сади є звичайним явищем, і не за кордоном, а у нас – на Вінничині, де з 2000 року працюють цікаві інвестиційні проекти (СП «Лука» і 600 гектарний яблуневий сад «Агро Еталон»). Поряд є надсучасне переробне підприємство по виробництву плодово-ягідних концентратів, з яких у Європі виготовляють соки, продукти дитячого харчування, йогурти, тощо.

Українські ґрунтово-кліматичні умови є ідеальними для вирощування сертифікованої органічної продукції.

На підтримку і розвиток вітчизняного садівництва уряд спрямовує чималі кошти із бюджету. Працює урядова програма відшкодування витрат на закладання саду та на будівництво холодильників з регульованим газовим середовищем. Побудований оптовий ринок «Столичний», так необхідний як споживачам, так і виробникам плодовоовочевої продукції. Пріоритетними завданнями уряду є будівництво крупних надсучасних холодильних комплексів, без яких розвиток садівництва неможливий.

Отримання високих і сталих урожаїв плодівих насаджень залежить від умілого і своєчасного застосування засобів захисту проти широкого спектру шкідників і хвороб рослин, втрати від яких відчутно великі.

Комахи по шкодочинності, величезній кількості і широкому розповсюдженню займають перше місце серед шкідливих видів плодівих культур.

Хвороби рослин також завдають значних збитків садівництву. Вони проявляються у порушенні нормальних фізіологічних процесів (диханні, асиміляції, випаровуванні води) і приводять до уповільнення росту, частковому або повному відмиранню тканин,

зниженню врожайності, а нерідко і до загибелі всієї рослини.

Садівництво є галуззю, де використання пестицидів має особливо інтенсивний характер, а негативні явища пов'язані з їх використанням, такі як розвиток резистентності до пестицидів, порушення агроценозу садів, забруднення навколишнього середовища та збільшення залишків пестицидів у плодах, проявляється у найбільш гострій формі.

Сьогодні, коли далеко не всі виробники плодоовочевої продукції працюють на користь споживачів, питання здорової та безпечної їжі постало дуже гостро. Плоди та ягоди – не просто продукт харчування а один із основних джерел вітамінів та інших необхідних людині біологічно активних речовин, що відіграють важливу роль у профілактиці багатьох захворювань.

Багато зусиль витратили науковці в пошуках безпечних для довкілля засобів захисту рослин. Традиційна стратегія боротьби з шкідливими організмами почала витіснятися новою, більш розумною інтегрованою системою захисту рослин. Ця система побудована на знаннях популяційної динаміки живих «ланцюгів» агроценозів (рослин, організмів що їх поїдають, природніх ворогів фітотрофів – хижаків, паразитів, патогенів), взаємодії між ними і навколишнім середовищем, а також з врахуванням вимог екологічної і санітарно-гігієнічної безпеки як для виробників, так і споживачів плодоовочевої продукції. Йдеться про застосування у виробничому процесі безпечних для довкілля засобів захисту рослин. Їх дія спрямована не на повне знищення шкідників як виду, а вибірково – припинення життєвого циклу розвитку комахи на стадії від яйця до личинки, або при переході личинки від одного віку до іншого, овіцидний ефект – з відкладених яєць не відроджуються гусені, та стерилізуючий ефект – самиці відкладають нежиттєздатні яйця. Препарати належать до малотоксичних, не мають негативного впливу на бджіл, довкілля та корисну ентомофауну. Останні на вітчизняному ринку представляє, зокрема, компанія “Сингента”, і виробник, співпрацюючи з нею, набуває право використовувати для вирощеного урожаю міжнародний товарний знак якості “Кращі продукти – краще життя” й продавати свою продукцію як екологічно чисту.

Шкідливі комахи і кліщі, як і любі живі організми можуть вражатися хворобами, збудниками яких є бактерії, гриби, віруси. Розроблені науковцями компанії нові препарати біологічного походження – відносяться до нового класу інсектицидів (натураліти) з унікальним механізмом дії. Діюча речовина створена з ґрунтового актиноміцету *Saccharopolyspora spinosa*. Спінозини є нейротоксинами, які блокують передачу нервових імпульсів, спричиняють порушення руху та живлення комах, нервові збудження, параліч та загибель. Препарат має кишково - контактний характер дії,

швидко всмоктується в листя та має трансламінарну активність. Його можна використовувати в системах органічного землеробства.

Необхідно повернути в сади незаслужено забуту корисну комаху – трихограму – яка є природнім ворогом багатьох шкідників саду і найбільш небезпечного – плодожерки. Знаходячи яйця шкідника, самка трихограми проколює оболонку яйця і поміщає всередину своє крихітне яйце. Личинка при сприятливій температурі 25-30 °С відроджується через декілька годин і зразу починає харчуватися. Розвиток личинки триває 8 – 12 днів, і по його закінченню доросла комаха розрушує оболонку яйця і вилітає назовні.

Проходить декілька днів і запліднена самка розшукує нового хазяїна. Так повторюється 9-10 разів за сезон. Жовта плоджорочна і безсамцева трихограми пристосовані до життя в плодових насадженнях. Обидва види, на відміну від звичайної трихограми, добре розлітаються і паразитують в яйцях метеликів, надаючи перевагу яйцям яблуневої плодожерки і листокруток. Плоджорочні види трихограми в кількості до 1500 комах на одне дерево випускають в три етапи. Ефективність трихограми дуже висока, адже в її популяціях відроджується 75-90% самок, які активно заселяють і знищують яйцекладки шкідників саду.

(adsbygoogle = window.adsbygoogle || []).push({});

Дієвим заходом в боротьбі з плоджоркою є застосування феромонних пасток. Шляхом відлову самців плоджорки залишається незаплідненими самки, і, як наслідок – немає потомства в шкідника. Господарства, які застосовують такі дієві методи захисту, мають можливість ефективно реалізувати свою продукцію.

Позитивним прикладом є відділи екологічної продукції в деяких столичних торгових центрах України. А в підмосковних Метішах відкрився перший в СНД екобазар, де продають продукцію фермерських господарств з усього світу. На метішинський ринок приїжджають москвичі і жителі Підмосков'я, яким небайдуже своє здоров'я. Було б добре, якби на ринку «Столичний» був відкритий павільйон екологічних продуктів, а господарства, які їх виробляють - мали можливість централізованої реалізації такої вкрай необхідної продукції.

На сьогоднішній день вже отримано досить цінної інформації, яка допоможе практикам без втрат перейти від традиційних технологій, що базуються на черезмірному використанні синтетичних пестицидів.

Садівник Лановенко М.В.

0968106089 - Микола Васильович
0988224566 - Людмила Максимівна
Черкаська обл.
Жашківський р-н.
с. Побійна
www.ukr-sad.com.ua